

Rolnummer 637
Arrest nr. 78/94 van 18 oktober 1994

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 5 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 8 juli 1983 « réglementant la publicité non commerciale à la radio et à la télévision » (tot reglementering van de niet-commerciële publiciteit op radio en op televisie), gesteld door het Hof van Cassatie.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters M. Melchior en L. De Grève, en de rechters H. Boel, P. Martens, Y. de Wasseige, G. De Baets en E. Cerexhe, bijgestaan door de griffier L. Potoms, onder voorzitterschap van voorzitter M. Melchior,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag*

Bij arrest van 23 december 1993 in zake de n.v. Régie media belge, tegen de n.v. Offpress en de vennootschap naar Frans recht s.a.r.l. Winning Productions, in vereffening, heeft het Hof van Cassatie, eerste kamer, de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Zijn de regels, die door artikel 59bis, § 2, 1°, van de Grondwet en artikel 4, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, vóór de wijziging ervan door de wet van 8 augustus 1988, zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat en de Gemeenschappen geschonden door het decreet van 8 juli 1983 van de Franse Gemeenschap tot reglementering van de niet-commerciële publiciteit op radio en op televisie, in zoverre artikel 5 van voornoemd decreet degenen straffe 'die per radio of televisie publiciteit hebben uitgezonden, die niet overeenstemt met de voorschriften van dit decreet' alsook 'zij die een bericht hebben opgesteld dat per radio of televisie uitgezonden werd en dat niet overeenkomt met de voorschriften van dit decreet' ? ».

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

Begin 1987 heeft de n.v. Régie media belge, afgekort R.M.B., waaraan de R.T.B.F. het zoeken naar uit te zenden reclame heeft toevertrouwd, een overeenkomst gesloten met de uitgever van het tijdschrift « Visions International », namelijk de n.v. Offpress, die optreedt als gemachtigde van de vennootschap naar Frans recht Winning Productions. R.M.B. verbond zich ertoe tijdens de uitzending « Nickel Odéon » beelden van het tijdschrift « Visions International » te tonen, alsmede sommige merkproducten die tijdens televisiespelletjes als prijs konden worden gewonnen. Als tegenprestatie zou aan R.M.B. 150.000 frank per uitzending worden betaald. Van de 21 geplande uitzendingen zijn er 18 op antenne gegaan.

Eerst besliste de R.T.B.F. de verwijzing naar één enkel merk te schrappen, daarna weigerde zij, voor de laatste uitzendingen, de merken van de te winnen prijzen te vermelden en aanvaardde enkel dat zij in de eindaftiteling zouden worden vermeld. Na afloop van de televisiereeks protesteerde de n.v. Offpress tegen die wijzigingen.

Op 5 oktober 1988 dagvaardde R.M.B. de vennootschappen Offpress en Winning Productions tot betaling van de sponsoringfacturen na de vijf gemaakte uitzendingen, voor een bedrag van 3.213.000 frank.

Bij een vonnis van 5 december 1989 heeft de rechtbank van koophandel te Brussel de vordering onontvankelijk verklaard op grond dat zij strekt tot de uitvoering van een overeenkomst die door een algehele nietigheid is aangetast doordat zij in strijd is met het decreet van de Franse Gemeenschapsraad van 8 juli 1983, dat elke handelspubliciteit verbiedt op straffe van strafrechtelijke sancties.

Dat vonnis werd door een arrest van het Hof van Beroep te Brussel van 9 juni 1992 bevestigd.

R.M.B. heeft zich op 2 april 1993 in cassatie voorzien. In het eerste onderdeel van het enige middel van haar voorziening betoogde R.M.B. dat de Franse Gemeenschap, door haar decreet van 8 juli 1983, de bevoegdheidsverdelende regels heeft geschonden; zij vroeg dat de voormelde prejudiciële vraag zou worden gesteld, wat het Hof van Cassatie bij zijn arrest van 23 december 1993 heeft gedaan.

III. *De rechtspleging voor het Hof*

De expeditie van de verwijzingsbeslissing is op 14 januari 1994 ter griffie ingekomen.

Bij beschikking van dezelfde dag heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Van de verwijzingsbeslissing is kennisgegeven overeenkomstig artikel 77 van de organieke wet bij op 15 en 17 februari 1994 ter post aangetekende brieven.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 22 februari 1994.

Memories zijn ingediend door :

- de n.v. Régie media belge, met maatschappelijke zetel te 1050 Brussel, Louizalaan 479, bij op 24 maart 1994 ter post aangetekende brief;
- de Franse Gemeenschapsregering, Kunstlaan 19 A-D, 1040 Brussel, bij op 31 maart 1994 ter post aangetekende brief.

Van die memories is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 12 en 15 april 1994 ter post aangetekende brieven.

Bij beschikking van 23 juni 1994 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 14 juli 1994.

Bij beschikking van 28 juni 1994 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot 14 januari 1995.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij op 23 juni 1994 ter post aangetekende brieven.

Op de terechtzitting van 14 juli 1994 :

- zijn verschenen :
 - . Mr. M. Demeur, advocaat bij de balie te Brussel, *loco* Mr. J. Kirkpatrick, advocaat bij het Hof van Cassatie, voor de n.v. Régie media belge;
 - . Mr. E. Maron, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Franse Gemeenschapsregering;
- hebben de rechters-verslaggevers P. Martens en G. De Baets verslag uitgebracht;
- zijn de advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

IV. De betwiste bepalingen

Artikel 1, § 1, van het decreet van de Franse Gemeenschap van 8 juli 1983 staat het voeren van niet-commerciële publiciteit op radio en op televisie toe. De tweede paragraaf van dat artikel luidt : « voor de toepassing van dit decreet wordt als een daad van publiciteit beschouwd de steun van elk programma en de uitzending van elke boodschap, die worden verricht tegen betaling van een geldprijs of een voordeel in natura. Wordt onder meer beschouwd als voordeel in natura verleend aan de zender de toekenning aan de luisteraars of aan de televisiekijkers van geldsommen, goederen of diensten, op uitzondering van goederen van culturele aard waarvan

de waarde miniem is.»

In de derde paragraaf van hetzelfde artikel worden de voorwaarden opgesomd waaraan de toegelaten publiciteit dient te voldoen om niet commercieel te zijn.

In artikel 2 van het decreet worden de voorwaarden gesteld waaraan de publicitaire berichten dienen te voldoen.

In artikel 5, waarover de prejudiciële vraag is gesteld, zijn de straffen bepaald die zullen worden opgelegd aan diegenen die publiciteit die niet in overeenstemming is met het decreet, hebben opgesteld of over de radio of de televisie hebben uitgezonden.

V. *In rechte*

- A -

Standpunt van de n.v. R.M.B.

A.1.1. Krachtens artikel 4, 6, van de wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, vóór de wijziging ervan bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988, waren de gemeenschappen bevoegd voor « de radio-omroep en de televisie, het uitzenden van mededelingen van de Nationale Regering en van handelspubliciteit uitgezonderd ». De handelspubliciteit viel dus onder de bevoegdheid van de nationale wetgever: enkel de niet-commerciële publiciteit maakte deel uit van de bevoegdheden van de gemeenschappen.

A.1.2. De Franse Gemeenschap heeft die bevoegdheidsbeperking in de bepalingen van het decreet van 8 juli 1983 in acht genomen, behoudens in artikel 5, dat voorziet in straffen zowel jegens degenen die niet-commerciële publiciteit hebben gevoerd die niet aan de vereiste voorwaarden beantwoordt, als jegens degenen die handelspubliciteit hebben uitgezonden. Dat is de interpretatie die zowel door het Hof van Beroep te Brussel als door het Hof van Cassatie aan die bepaling is gegeven.

A.1.3. De prejudiciële vraag dient dus bevestigend te worden beantwoord.

Antwoord van de Franse Gemeenschap

A.2.1. Volgens de interpretatie die door het Hof van Cassatie aan artikel 5 van het decreet van 8 juli 1983 is gegeven, schendt dat artikel ontegensprekelijk artikel 4, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Die interpretatie is evenwel onjuist. Uit de parlementaire voorbereiding van het betwiste decreet blijkt immers duidelijk dat het enige doel van het decreet erin bestond de niet-commerciële publiciteit te regelen en toe te staan (*Doc. C.C.F.*, zitting 1982-1983, nr. 90/1°, p. 2). De afdeling wetgeving van de Raad van State heeft in haar advies beklemtoond, zonder dat zulks op enig bezwaar van de decreetgever is gestuit, dat wanneer in het decreet de term « publiciteit » of het adjectief « publicitair » alleen wordt gebruikt, « er steeds van uit moet worden gegaan dat enkel de niet-commerciële publiciteit wordt bedoeld » (*Doc. C.C.F.*, zitting 1982-1983, nr. 90/70, p. 2).

A.2.2. Zelfs al is dat niet het onderwerp van de vraag, toch moet worden opgemerkt dat artikel 1, § 3, van het decreet, waarin § bepaald wat moet worden verstaan onder niet-commerciële publiciteit, de definitie van handelspubliciteit niet miskent zoals die was gegeven door de afdeling wetgeving van de Raad van State in haar advies over het ontwerp dat de wet van 18 mei 1960 houdende organisatie van de instituten der Belgische Radio en Televisie is geworden (*Doc. C.C.F.*, zitting 1982-1983, nr. 90/3°, bijlage 3a). Dat artikel tast derhalve de bevoegdheden van de federale overheid niet aan.

A.2.3. De vraag dient dus ontkennend te worden beantwoord.

- B -

B.1. Artikel 5 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 8 juli 1983 tot reglementering van de niet-commerciële publiciteit op radio en op televisie - thans vervangen door het decreet van 17 juli 1987 over de audiovisuele sector - bepaalde :

« Zij die per radio of televisie publiciteit hebben uitgezonden, die niet overeenstemt met de voorschriften van dit decreet, zullen gestraft worden met een boete van zesentwintig tot tienduizend frank.

Zij die een bericht hebben opgesteld dat per radio of televisie uitgezonden werd en dat niet overeenkomt met de voorschriften van dit decreet, zullen gestraft worden met een boete van zesentwintig tot tienduizend frank. »

B.2. Toen het bestreden decreet van 8 juli 1983 werd aangenomen, waren de gemeenschappen, naar luid van artikel 4, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, bevoegd voor « de radio-omroep en de televisie, het uitzenden van mededelingen van de Nationale Regering en van handelspubliciteit uitgezonderd ».

B.3. Artikel 5 van het bestreden decreet kan in die zin worden uitgelegd dat het enkel de niet-commerciële publiciteit beoogt die niet voldoet aan de in artikel 2 bepaalde voorwaarden. In die interpretatie houdt artikel 5 geen schending in van artikel 4, 6°, van de bijzondere wet van

8 augustus 1980.

B.4. Het Hof van Cassatie is evenwel van oordeel « dat de niet met de voorschriften van het decreet overeenstemmende publiciteit, waarvan sprake is in artikel 5, zowel de niet-commerciële publiciteit die niet beantwoordt aan de in artikel 2 omschreven criteria, als de commerciële publiciteit die verboden wordt door artikel 1, § 1, omvat ».

B.5. Het Arbitragehof zal de grondwettigheid van artikel 5 van het decreet van 8 juli 1983 onderzoeken in de interpretatie die het Hof van Cassatie eraan heeft gegeven.

B.6. Door te bepalen dat aan diegenen die publiciteit zouden uitzenden of berichten zouden opstellen die niet in overeenstemming zijn met de voorschriften van het decreet, de in artikel 5 van het decreet van 8 juli 1983 voorgeschreven straffen zouden worden opgelegd, heeft de Franse Gemeenschap de bevoegdheden uitgeoefend die haar bij de bijzondere wet van 8 augustus 1980 waren toegewezen, in zoverre die bepalingen de auteurs van niet-commerciële publiciteit straffen die niet in overeenstemming is met de vereisten van het decreet.

De decreetgever heeft daarentegen zijn bevoegdheden overschreden door dat artikel zodanig op te stellen dat het ook van toepassing is op degenen die handelspubliciteit hebben uitgezonden. In die mate moet de gestelde vraag bevestigend worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof,

zegt voor recht :

Artikel 5 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 8 juli 1983 «*réglementant la publicité non commerciale à la radio et à la télévision*» (tot reglementering van de niet-commerciële publiciteit op radio en op televisie) schond artikel 59*bis*, § 2, 1°, van de Grondwet en artikel 4, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, vóór de wijziging ervan bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988, in zoverre het, vanwege zijn algemene formulering, wordt uitgelegd in die zin dat het straffen voorschreef die van toepassing waren op degenen die handelspubliciteit uitzonden.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 18 oktober 1994.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

M. Melchior